

MEMORIAM
 VIRI
 ILLVSTRIS ATQVE MAGNIFICI
 LVCÆ
 CORTHEVM

IVRISCONSULTI EXCELLENTISSIMI
 ET
 INCLVTAE REIPVBLICAE HAMBVRGENSIS
 CONSVLIS

MERITORVM AMPLITVDINE SPLENDIDISSIMI
 MAGNO FAMILIAE PERTVRBATAE LVCTVI
 MAIORI REIPVBLICAE ADFLICTAE DETRIMENTO
 ET

MAXIMO BONI CVIVSVIS PERCVLSI DESIDERIO
 A. D. VIII IANVAR. A. R. S. CIOIOCCCLXV
 REBVS HVMANIS EREPTI

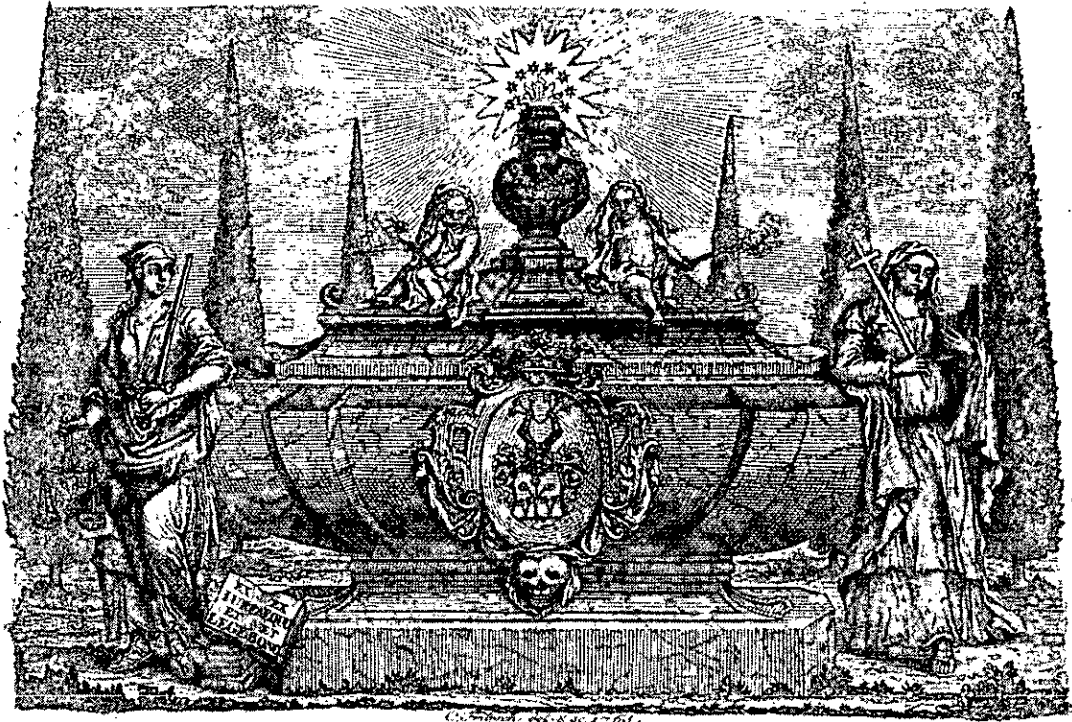
EX
 AMPLISSIMI SENATVS DECRETO
 GRATAE PRVDENTIQUE POSTERITATI

SACRAM ESSE IVBET
 LVCTVS COMMVNIS INTERPRES

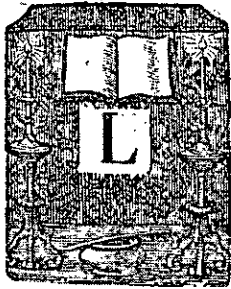
GODOFREDVS SCHV'TZE

S. THEOLOG. DOCT. ET HISTOR. AC GRAEC. LINGV. PROFESS. PVBL.
 ACAD. SCIENT. BEROLINENS. HAFNIENS. ET PARISIN. ADSRIPTVS
 GYMNASII EO TEMPORE RECTOR.

Q. D. B. V.

Lignubre illud est, quamvis pium fatisque honestum officium, quod Summis in Republica nostra Viris post fata eorum suprema ex more maiorum praestare iubentur Rectores Gymnasii, ut illis publicum honoris ac reuerentiae monumentum statuunt, ipsorumque memoriam gratae prudentique, si qua futura est, posteritati commendent. Propitio admodum fato quadriennium propemodum factum est, ex quo vacauit istud, pium facto eodem et triste, officium; et proxime superioribus Gymnasii Rectoribus V. C. Collegis coniunctissimis, gratulandum existimaui, quod nullam luctum publicum publice declarandi opportunitatem nacti fuissent. Ipse ego, si verum fatear, in illam spem et cogitationem animum induxeram meum, fore, ut mihi quoque, Gymnasii Rectorem primumdum apud nos agenti, optata contingeret felicitas, ut nullus omnino casus acerbus me luctus communis interpretem posceret. Spem hanc, quam delectabar, quamque eripi mihi haud sinebam, praeceperam animo, non, quod officio, cuius leges vel imperfectas, ne-

III

dum perfectas, migrare religioni mihi duco, aut pietati, qua debita integraque fide significanda nihil mihi prius unquam fuit, nihil antiquius, deesse voluissem. Norunt illi, quibus mea non prorsus ignota sunt, haud exiguum vitae meae quaecunque studium in exponendis et ab illata iniuria vindicandis dignorum laude Virorum meritis occupatum fuisse. Verum hoc erat in votis, vt REPUBLICA nostra SALVA SALVISQUE PATRIAE PATRIBVS a funebri saltém scriptionis genere vacare liceret. In hanc spem adductus Deum O. M. omnem felicitatem suscepturum venerabar, vt luctus publici causam procul abesse, VIROSQUE vel diuinitus nobis concessos,

*quos immortales, modo si per fata liceret,
aut seros saltem cuperemus ad astra referri,*

siue integra valetudine siue senectute firmata quam diutissime superstites esse iuberet. Sed eheu! quanta est rerum humanarum fragilitas! quam vanae sunt spes hominum! quam lubrica quamque caduca sunt mortalium vota! Nihil tale cogitanti mihi largissima publice lugendi seges offertur ex decessu VIRI, quo vix meliorem patriaeque amantiorum PATRIAE PATREM aut mente concipere aut cogitatione fingere poteramus. Quod sola morte potuit, ciues omnes perdidit et adfixit *Vir Illustris atque Magnificus, LVCAS CORTHVM, Iurisconsultus Excellentissimus et Reipublicae nostrae Consul muneris dignitate et meritorum multitudine spectatissimus*, quem religio pientissimum, curia consultissimum, tribunal sanctissimum, musae fauentissimum, commercia prudentissimum, ciues humanissimum, et patria omnis amantissimum Patriae Patrem per complures annos verecundius coluerunt. Quo augustiora EIUS et excellentiora in Rempublicam nostram exstant merita: eo maiori cum reuerentia sapientissima AMPLISSIMI SENATVS iussa capeffo, quae TANTI VIRI memoriam publico hoc pietatis monumento ab interitu vindicandam praecipunt. Nulla quidem, si quid
ego

ego perentiscens auguror, fulgentissima B. CONSVLIS
 merita delebit aetas, nulla, vel nobis tacentibus, silentio
 oblitterabit posteritas: nos tamen, quod consuetudo a ma-
 ioribus sancte seruari solita suadet, quodque pietas postu-
 lat, lubentes exsequamur, ne calamitatem publicam pauci
 aestimare, aut iactura nostra parum adfici, adeoque et in-
 pios maiores, et in nosmet ipsos, et in posteros memores
 iniurii videamur. Ea nimirum sunt CORTHVMII No-
 stri in omnem nostram Rempublicam sacram, ciuilem et lit-
 terariam promerita, tam insignia illa et egregia, vt, me qui-
 dem iudice, nec in ipsa faece maledicentissimorum hominum
 reperiatur quisquam, qui EIVS virtutum publicae praedi-
 cationi obstrepere, nec ipse liuor, rumusculos alioquin et
 miffitationes studiose et suspiciose captans, famam EIVS
 temere arrodere aufit. Indignum proinde et inhumanum
 et ab omni officio alienum foret, si piis B. CONSVLIS
 Manibus vllum officiorum, quae a nobis conferri possunt,
 genus, nedum hoc leue aliisque exhiberi solitum denegare-
 mus, aut cum exuuiis merita quoque euanescere pateremur.
 Alium certe amorem meretur, qui, quoad vixit, Rempubli-
 cam nostram impense amauit, et ad amplissima promerita,
 quibus excelluit, tam illustria tamque mirifica adiecit deco-
 ra, vt, si haec non memoriae mandarentur, eaque re gratae
 posteritati consuleretur, vix amplius apud nos, quod omen
 auertat Deus! merito etiam excellentissimo honorem haberi
 existimare liceret. Ipsi igitur non tacita duntaxat mente re-
 colemus merita, sed, quod possumus, memoriae COR-
 THVMII ita consulamus, vt quae de EIVS tum vita prae-
 clare gesta tum virtutibus plane eximiis a testibus omni ex-
 ceptione maioribus accepimus, huic tabulae et Virtutum B.
 VIRI et nostrae in EVM pietatis conseruatrici, vtinam
 perenni! inscribamus.

Non ego reticendum aut dissimulandum arbitrarer, si
 CORTHVMIVS omni prorsus natalium splendore caruif-
 set, nullisque omnino praeclarissimorum auorum radiis co-
 ruscasset. *Potest* enim, quod pulcre admodum monet

VI

SENECA, *etiam ex casa vir magnus prodire, et ex humili loco vir excelsus*; FLACCUSQUE interprete *non nisi ineptus stupet in titulis et imaginibus*. Ipsa nimirum virtus externo et adscitio colore haud indiget, et plura saepe ab eo in rempublicam proficiscuntur merita, qui generis sui primus est, quam qui sua culpa postremus. Minime omnium B. CONSVL, qui virtute, non sanguine, nitebatur,

— *tali auxilio, vel defensoribus istis*

indiguit, ut imagines in atrio exponeret, et nomina maiorum suorum longo ordine ac multis stemmatum illigata flexuris in parte prima aedium collocaret; quippe in suam IPSE familiam praecipuum decus praecipuumque ornamentum intulit. Est tamen aliquid, a Parentibus prognatum esse, quorum

— *nobilitas cunctis exordia pandit.*

Laudibus, et reuocat priscae in semina vires.

Inest enim in praeclaris auorum imaginibus vis quaedam atque efficacia, quae, non secus ac tropaea Miltiadis Themistocli, somnum posteris excutit, et erectos ac verae laudis studio ductos animos ad magna quaeuis audenda allicit; deinde si illustribus expressa exemplis conspicitur virtus, tum profecto summo fulget lumine. Non sane CORTHVMIO maiores obtigerunt, quorum pudere ILLVM debuisset. Clarum est inter nos ab antiquo CORTHVMIORVM nomen; et iam inde a repurgatis per LVTHERVVM sacris ciuitatis quasi iura apud nos nacta est CORTHVMIORVM familia, ex qua, tanquam ex equo Troiano, prodierunt complures, qui Rempublicam nostram meritis minime obscuris exornauerunt. Vel ad *Tritauum* B. CONSVLIS CONRADVM ascendere licet. Fides esto penes *fastos proconsulares et consulares Hamburgenses*, qui illum Illustri Patrum Conscriptorum Ordini adscriptum et anno demum CIOIOVII feria VI post Cantate fato functum commemorant. Nepotem ille habuit *Abauum* NOSTRI IODOCVM, verbi diuini ad aedem, quae a *D. Jacobo* nomen

men fortita est, ab a. CIOIO LXII ministrum, qui annis me-
 ritisque grauis a. CIOIO LXXX a. d. VI Septemb. e vita exce-
 fit. Duos ille ex ELISABETHA WESTPHALIA, quae IOA-
 CHIMVM WESTPHALVM, summum Hamburgensis Eccle-
 siae Praefulem, inter suos agnatos numerabat, suscepit filios,
alterum Proauum NOSTRI HERMANNVM, qui oraculo-
 rum diuinorum interpretis apud Estebrügenses officio cum
 laude functus est, et *alterum* IOACHIMVM, qui ab
 a. CIOIO LXXX ad curam sacrorum apud Bergedorfenses
 admotus munus sacrum belle sustinuit, inque eo successores
 habuit et *filium* IOANNEM a. CIOIO CLXIII extinctum, et
nepotem GERHARDVM anno demum CIOIO CCIII d. XIII
 August. sine prole denatum; cuius *Soror germana* MAR-
 THA felici connubio iuncta fuit WERNERO FABRICIO, fe-
 licique partu IOANNEM ALBERTVM FABRICIUM, eximium
 illud, ne dicam Gymnasii nostri, sed vniuersi orbis litterarii
 ornamentum edidit. *Auum* nactus est B. CONSVL IO-
 DOCVM, HERMANNI filium, Theologum pium, doctum,
 facundum, et sacrorum apud Steinkirchenses in tractu Ha-
 delensi Antistitem, cuius etiam nunc nomen Hadelensibus
 sanctum est et venerabile, et *Auiam* BARBARAM, ex cele-
 bratissima inter nos et senatoriis consularibusque imagini-
 bus nobili SILLEMIO RVM profapia oriundam matronam.
Patre vero vsus est IUSTO, Theologo et Philosopho plane
 egregio; qui, quum EI filius LVCAS a. CIOIO CLXXXVIII
 a. d. XXVIII April. qui tum in *Dominicam Misericordias*
Domini incidebat, nasceretur, sacris in pago Sülfeld, pagus
 is est in tractu ducatus Holsatici Wagriensi, praeerat, post-
 modo vero ob mirificam eruditionem et facundiam, quam
 eximia vitae morumque innocentia ornabat, ad aedem sa-
 cram, quae apud nos a *S. Nicolao* nomen mutuauit, ab a.
 CIOIO CLXXXV d. XXII Decemb. doctrinam sanctiorem
 publice professus est, et a. demum CIOIO CCXXIII d. VI
 Mai. e mortalium hac sede ad coelestes sedes commigrauit.
 Plures Is ex vxore ANNA ELISABETHA, femina ornatissi-
 ma, LVCAE LÜTKENII, honorationis ordinis ciuis et mer-
 catoris,

VIII

eatoris, et CAECILIAE LANGEBECKIAE filia, quam utramque familiam Hamburgum in perantiquis et nobilissimis habet, tulerat liberos; et *filium quidem natu maiorem* IVSTVM, in lucem editum a. MDIOCLXXXIII d. XXVIII Mai. verbi diuini apud Palaeogammenfes ab a. MDIOCCXVI d. III Jun. Praeconem meritissimum, qui, postquam e MARIA KROGMANNIA, non prosapia magis quam virtutum excellentia ornatissima femina, nullos, nisi qui bustum aut patris aut matris anteuertissent, suscepisset liberos, a. MDIOCCXXE d. XXVII Mart. placide obdormiuit; et *filium natu minorem* OTTONEM FRIDERICVM, natum a. MDIOCLXXXII d. VI Iul. qui non ita multo post quam summos in arte Apollinea honores adsequutus fuisset, morbo ex contagio contracto, petechias vocant medici, correptus aliis inseruendo ipse consumptus est; *filias item duas alteram* ANNAM DOROTHEAM, natam a. MDIOCLXXX d. V Mai. et LVCAE EDINGIO, primario et negotia sua magna apud nos dexteritate exercenti Ciui in matrimonium collocatam, e quo etiam nunc superest maiorum suorum vestigia strenue premens filius, LVCAS HENRICVS EDINGIVS; *alteram* vero MARGARETHAM ELISABETHAM natam a. MDIOCLXXXV d. XXVI April. et IOANNI HENRICO HELMERO, Ciui et Mercatori honestissimo, elocatam, quod coniugium haud ita pridem Gymnasio nostro dedit Professore merentissimum, LVCAM HENRICVM HELMERVM, I. V. D. praematura nimis morte a. MDIOCCCLX d. XI Novemb. nobis ereptum. Medium in hoc mellitissimorum liberorum numero tenuit B. CONSVL, quem felici partu editum filium Parentes pii et christiani mox sacro fonte ablui curauerunt, inque sacro illo, quo Christi regno inauguramur, lauacro nomen LVCAE fortitus est. Elementa pietatis Ipsi Parentes filio instillarunt, liberaliterque prospexerunt, vt ad vberiore pietatis et litterarum culturam manu duceretur. Octauum agebat annum filius, quum Parentes Hamburgum concederent, quod maximo EIUS commodo cessisse, vel me non monente, quiuis intelligit. Reddebatur nimirum tunc post-

postliminio patriae suae ex maioribus suis vere suae; et ad maiores in litteris profectus via tunc patefiebat amplior, vt quas primis, quod aiunt, labris gustauerat musarum delicias, pleno nunc ore hauriret, nec in priuatae amplius institutionis latebris latitare cogeretur. Iam tum ex herbescentis adhuc seque paullatim exferentis ingenii bonitate et alacritate pulcre augurabantur Parentes amantissimi, filio ingenium ad studia natum a natura liberaliter esse concessum, quod si perpoliretur, magnas aliquando virtutis et sapientiae fruges esse exituras. Circumspiciebant igitur ingenii formatores, quibus fortunam filii committere possent. Non latebant Patrem prouidum ac circumspectum certissima illa commoda et emolumenta, quae ex institutione publica in iuuenes generosos, quibus sponte currentibus calcar addi potest, redundare solent; optimaeque norat, quantum ad formanda iuuenum ingenia valeat disciplina publica, in qua, quod ex vero adfirmat *QUINCTILIANVS*, *firmitores in litteris profectus aemulatione aluntur*. Publicis praeterea Patrum prouidentia constitutis longoque vsu subactis Doctoribus diffidere, aut priuato scioli cuiusuis iudicio sapientissimum vniuersae reipublicae iudicium postponere indignum existimabat. Delicatulorum igitur, supercilioque, nescio quo, elatorum Parentum, qui filios suos a publica temere arcant institutione, auersatus mores, filium, quam primum per aetatem licuit, in Lyceum publicum deduci iussit. Egregius quum praeditus esset ingenii animique dotibus, quumque ad has excolendas eximium adhiberet studium ardoremque discendi, non poterat fieri, quin magistrorum, quos apprime doctos et vsu rerum exercitatos in Ioanneo nostro inuenerat, auide arriperet doctrinam. Doctoribus autem, felicem teneris *EIVS* annis matrum formatricem adhibentibus, vsus est *IOANNE SCHVETZE* et *PAVLO GEORGIO KRÜSICKE*, quorum alter Rectoris, alter vero Conrectoris prouinciam magna cum laude sustinebat. Omnibus tunc doctrinis, quibus aetas sua imperiri debebat, feliciter imbutus est, eosque in litteris, quae

X

ab humanitate nomen habent, fecit progressus, ut scholas sublimiores auspiciato adire, et ad interiora elegantioris disciplinae penetralia admitti potuerit. Nomen primum dedit Gymnasio patrio, inter ciues eius Rectore IOANNE MÜLLERO a. MDCCCVI receptus, et incredibile in litteris proficiendi et studia humaniora ad maturitatem perducendi studium nouis iuuentutis formandae scientissimis formatoribus probauit. Cathedram Gymnasii illa aetate ornabant Viri doctrinae copia et meritorum fama spectatissimi GEORGIUS ELIEZER EDZARDI, BALTHASAR MENTZERS, IOANNES MÜLLER, SEBASTIAN EDZARD, IOANNES ALBERTVS FABRICIUS et IOANNES FRIDERICVS WINCKLERVS, quibus omnibus ingenii felicitate et industria, ingenua etiam animi integritate adeo se probauit, ut de IPSO praeclara quaeuis sentire et optime sperare potuerint. Neque in Gymnasio velut ex itinere duntaxat diuertebat, aut unius alteriusue doctrinae elementa tantum degustabat, sed per integrum triennium omnibus et singulis exercitationibus industriam suam tribuendam putauit, nec idoneum sibi adparatum circumcidi passus est. Adhaerebat quidem imprimis FABRICIO, a cuius latere se eo minus diuelli sinebat, quod sanguine sibi iunctum haberet: singulorum tamen Doctorum scholas strenue frequentabat. Nouerat ille, non sufficere, si unius alteriusue Viri institutioni se tradunt iuuenes; sed in illa, quam nunc admiramur, disciplinae elegantioris amplitudine plures esse adeundos et audiendos, nec quidquam reliqui faciendum, quod ad amplificandam doctrinae copiam spectaret. Dictu vero difficile est, quanta animi contentione Praeceptorum suorum in se merita per omnem vitam depraedicauerit: cuius ille mentis geminam reperiēbat et reddebat causam. Tum enim, quam in rebus diuinis, elegantioribus litteris et scientia vera a falsis discernendi peritiam et eruditionem consequutus fuerit, illam omnem istis se debere ultro et publice etiam professus est: tam etiam consiliis istorum prudentissimis plurimum se adiutum lubens declarauit, quod his munitus lubrica
iuuen-

iuuentutis, in vitium flecti cereae, discrimina voluptatisque illecebras mature effugere, fyrtesque et scopulos, in quibus complures naufragium faciunt, secure praeternavigare potuerit. Animum tunc primum adpulit ad iuris diuini humanique prudentiam, in quod studii genus mirifica quaedam animi propensione ferebatur, cuique deinde per omnem vitam studium addixit suum. Nondum increbuerat illa aetate subdolum genus hominum, quod felix illud, quod Theologos inter et Iureconsultos intercedere oportebat, connubium, et cui non ciuitas solum sacra sed respublica etiam ciuilis et litteraria, quidquid habet decoris et splendoris, acceptum refert omne, satis audacter parumque verecunde rumpere, et vtrinque conflatum odium pessimo animo fouere sustinet; sed ab vtraque parte iustum cuique pretium statuere moris erat. Ille igitur Parentis indulgentissimi, arctissimi istius vinculi memoris, consensum haud difficulter impetrat. Neque tamen *Bartolum* quendam aut *Baldum* recentiorum referre animus erat CORTHVMIO. Multi, vt nunc sunt tempora, in castris Themidos supine et oscitanter militare adamant, quia *Iustinianum*, honorum amplissimorum diribitorem, commodissimum ad se aditum concedere friuole arbitrantur. Et hi fere erunt, qui non nisi panem lucrandum cogitantes compendiorum angustiis cognitionem suam circumscribunt, et ad omnem elegantiorum litterarum suauitatem plane occalluerunt. Nihil tale cogitasse CORTHVMIVM, ex prudenter instituta studiorum ratione et pertinaci EIVS in disciplina elegantiore solertia haud obscure intelligas. Strenue enim perrexit in stadio semel coepto, et nullam omnino humanitatis aut philosophiae partem sicco, quod aiunt, pede praeteriuit. Historiae imprimis, qua carere nemo, minime omnium Iureconsultus potest, indefessam adcommodauit operam; quin ex litteratura etiam, quae ab Oriente nomen habet, haud vana repetiit subsidia ac ornamenta, et in linguarum sacrarum cognitione illos fecit progressus, quos hodie in multis, qui Theologiae studium crepant, frustra quaesieris.

XII

Tot tantisque praefidiis instructus CORTHEMIVS dignus visus est omnibus, qui Gymnasii nostri apud exteros gloriam suo quoque exemplo sustentare posset. Salutandam primo censebat Lipsiam, foecundum illud antiquitus eruditissimorum hominum seminarium, civiumque academicorum numero a. CIOIOCCVIII auspicato adscriptus est. Ad affluentissimam hanc artium omnium mercaturam insatiabilem prorsus discendi feruorem attulit, scholasque Doctorum omnis generis eruditione illustrium, quibus Lipsia abundare solet, frequentavit. Quam exoptauerat, iuris scientiam solide et accurate perdiscendi occasionem quum ex voto nactus esset, nullum omnino iuris argumentum intactum praetermisit; quin difficillima etiam iuris capita, quae aliis molestiam aut taedium creare solent, IPSI, qui nec cruda nec semicocta studia adportauerat, iucunda captuque facilia videbantur. Sectabatur imprimis fratres OLEARIOS et SCHERZERVM, qui, quod bonam mentem et animum optimarum doctrinarum cupidum prae se ferret, aditum etiam liberaliorem concesserant. Aliorum quoque singularis eruditionis laude excellentium Virorum familiaritatem sibi comparavit, instructissimas, quibus Lipsia iure quodam suo superbit, bibliothecas sollertissime lustravit, circumspetosque imitatus mercatores amplissimam eruditarum mercium copiam conquirendo congerere studuit. Integrum Lipsiae triennium transegerat, quum iam tum augurabantur omnes, quibus IPSIUS cognita erat virtus, adesse tempus, quo in patriam maturus redire maturosque diligentiae fructus edere posset; a quibus ELLE pro incredibili in litteris proficiendi studio vehementissime dissentiebat. Ineunte quidem vere a. CIOIOCCXII rediit in patriam, ut valetudini laboribus diurnis nocturnisque attenuatae confuleret: sed in ipso, cui per aestatem indulgebat, otio honestissimo animo infixum habebat STATI illud:

*— — — vires instigat alitque
tempestiva quies; maior post otia virtus.*

Eodem protinus anno ineunte hyeme Lugdunum in Batavis concessit,

concessit, ibique per biennium commoratus est. Athenas has celebriorum virorum copia florentes ea in primis aetate celebrabant REINHARDVS VITRIARIVS, IOANNES VOETIVS et GERARDVS NOODTIVS, quorum prior iuris vniuersalis et publici, posteriores vero legum romanarum doctrinam cupidae et ex omni Germania adfluenti iuuentuti tradebant; nec IPSE exercitiores inuenit duces, quibus praeceuntibus in amplissimo iurisprudentiae elegantioris campo defudaret. Praecipites vero leguleios auersatus, qui ad iurisprudentiae penetralia cursim, vt aiunt, et saltu quodam per viarum compendia contendunt, doctrinam semper cultiorem ad legum intelligentiam adferre, et in ipsas interiores legum rationes descendere consueuerat; quodque, me quidem iudice, insigni EIVS laudi cedit, in sua republica sapere maluit, quam in aliena. Videmusne multorum, qui iuris scientiae recessus rimari sibi videntur, eoque ipso magni et vnice periti audiri volunt, ingenia hodierna? Aut nihil aut parum certe calent ab hoc igne. Exterarum gentium instituta cognouisse, et peregrinos didicisse mores, illud hodie vero pro nobili et magnifico ducitur: at patriam nosse, inque legum patriarum causas interiores penetrare eccui magnopere cordi est? Qui in usus conuertunt suos, quidquid prisca Graecia priscumque Latium ad iurisprudentiam illustrandam conferre possunt, illi hodie sunt pauci: qui vero in patrias leges patriaque instituta paullo penitius inquirunt, illi sunt multo paucissimi. Attamen gensura propius est, nec nisi supinam is prodit oscitantiam, qui suorum parum curiosus peruestigat aliena. Pulcre intelligebat CORTHVMIVS, multos hodieque obtinere mores, multas leges ac cerimonias, quae maiorum nituntur institutis, nec sine his ipsis rite explicari possunt; adeoque TVLLII ILLVM mouebat auctoritas, cui iudici grauissimo *nulli satis eruditi videntur, quibus instituta patriae antiquiora ignota sunt.* Non improbabat politionis graecae et romanae antiquitatis studium; quin gentium etiam remotissimarum institutis cognoscendis aequum statuebat premium:

XIIII

tium: sed patriae legumque, quibus eius salus continetur, notitia nihil pulcrius aut patriae amanti decentius esse arbitrabatur; et religioni sibi ducebat, peregrina extollere suppressimendo domestica, aliena laudare negligendo propria, et externa euehere gloriosa ciuium nostrorum facta reticendo. Pium hunc sensum ut foueret CORTHEMIVS, auctor suaeforque IPSI erat VITRIARIVS, inter cuius in se merita hoc quoque depraedicare solebat, quod historiam, quae ad constitutionem Imperii Romano Germanici spectat, exponendo patriarum quoque antiquitatum amorem inspiraerit. Bellam illam mentem, uti per omnem vitam, ita etiam tum fouit nutriuitque, quum indulgente nullisque sumtibus etiam lautioribus parcente Patre Optimo ad academiam Vitebergensem a. MDCCCXIII se conferret. Amplissimam hanc indeque a tempore emendatorum sacrorum celebratissimam Musarum sedem salutauit, ut tum spicilegium post messem institueret, tum IPSE periculum faceret,

— *quid valeant humeri, quid ferre recusent.*

Certe, si IOANNIS BALTHASARIS WERNHERI, Viri summi, qui impense illum deamare coeperat, monitis obtemperare voluisset, Doctoris Publici et Academici sponte sibi oblatum munus non mordicus repudiasset. Sed ILLE, quod equidem benignae diuinae prouidentiae dandum existimo, suam etiam nunc amplificare doctrinam, patriaeque suae se penitus mancipare maluit. Licet nullius in verba magistri iuraret: lubens tamen pendebat ab ore Excellentissimorum Iuriscōsultorum WERNHERI, GRIEBNERI et KIRCHMATERI; tandemque ut cum decore in patriam remeare posset, honores ambiebat academicos. Summa autem prouidit cura, ne honores, tam sancte olim habiti, quos nunc contemptui profanum et imperitum vulgus habet, in indignum collati viderentur. Antequam honesta peteret, de publico quodam diligentiae nunc usque praestitae specimine edendo consilium inibat honestissimum. Suo Marte exarabat disquisitionem *de libera facultate in eligendo vitae genere liberis permittenda*, quam Praeside

WERN-

WERNHERO suo a. d. IIII Octob. a. MDCCCXV publice et strenue defendebat. Politissimum hunc libellum, quem filius optimus optimo Parenti inscripsit, semel atque iterum legenti mihi admirari licuit tum argumenti minus proletarii fatisque spinosi et nondum satis discussi discussionem solidam, tum styli vere romani et cultioris nitorem. Quae enim c. 1. *de frequentissimo liberos certo vitae generi deuouendi more*, c. 2. *de potestate, qua pater iure naturae in filium gaudet*, c. 3. *de potestate, quae iure ciuili patri conuenit*, c. 4. *de moribus hodiernis*, c. 5. *de libera facultate eligendi vitae genus liberis concedenda*, et c. 6. *de quaestione, an et quae filio, si in libertate sua impediatur, actio concedi possit*, docte et accurate exponit CORTHVMIVS: ea non ex putidis leguleiorum lacunis, sed ex limpidissimis iuris naturalis et ciuilis fontibus haufit, vt, quod prouerbio dicitur, ex vngue leonem facile cognoscere possis. Nec illam admisit maculam, quae sane multis Iureconsultis recentioribus adhaerere dicitur, si eorum dicendi scribendique ratio horridam CASSIODORI aetatem redolere videtur: sed eo dicendi genere vsus est, quod ad castitatem, perspicuitatem et suauitatem, praecipuas has sermonis romani virtutes, proxime accedit. Praeuio hoc pulcro ingenii diuitioris foetu edito ad scrutinia consueta admissus talem se exhibuit, vt omnibus vires suas explorantibus ex asse satisfaceret, spemque de se conceptam non impleret solum verum etiam superaret. Nihil igitur morati Patres Academiae sapientissimi dignum existimarunt CORTHVMIVM, qui Licentiam summos in vtroque iure honores capeffendi nancisceretur. Sollemne illud Academiae scripto publico significauit CASPAR HENRICVS HORNIVS, vexatam illam quaestionem discutiendo: *utrum sacerdos vel ecclesiae minister iure quidquam capere queat ex eius testamento, cuius animae cura isti concredita est?* Ipse vero CORTHVMIVS in publicum rursus prodire iussus Praefide GEBHARDO CHRISTIANO BASTINELLERO dissertationem sollemniorem *de exheredatione, quatenus iure ciuili rite facta dicitur*, a. d. VII April. a. MDCCCXVI

XVI

diffidentium examini publice subiecit, diserteque et masculae defendit. Hic quoque, summis in Republica nostra Viris PETRO LÜTKENIO Consuli et GARLIEB SILLEMIO Reipublicae Syndico inscriptus libellus adeo se harum rerum gnaris lectoribus commendauit, ut ambiguum existimaauerint, an felicitatem ingenii aut eruditionis vastitatem, an iudicii pondus et grauitatem aut sermonis latini splendorem magis mirarentur.

Intellexistis, Ciues, qua via quibusque ducibus CORTHEMIVS ad illam, quam semper suspexistis, doctrinae et vitae elegantiam traductus fuerit. Percipite nunc, quaeso, quam pulcre ILLE omnia doctrinae gnauiter cultae ornamenta ad commodum et emolumentum patriae transtulerit, quibusque gradibus ad summum honoris fastigium ascenderit. Vix ILLE patriae redditus erat suae, quam aliis mirifica, quam sibi comparauerat, iuris scientia prodesse constitueret. Inertiam otiumque, a quibus et per naturam abhorrebat, non admittens litigantibus praesidium praestare, clientesque suo adiuuare coepit patrocinio. Vehementissime autem auersatus mores caussidicorum, quales fingit SIDONIVS, qui *caussas morantur adhibiti, impediunt praetermissi, fastidiunt admoniti, obliuiscuntur locupletati*, nomen protinus et gloriam religiosissimi dexterrimique caussarum patroni ex merito adsequutus est. Recte nimirum iudicabat, non ludi de corio clientum, sed iuris scientiam ad salutem ciuium esse adhibendam. Litigantium igitur animos componere magis quam accendere cupiebat, caussaeque sibi demandatas tam mascula et ab omni furo remota facundia tantaque fide perorabat, ut eas ex voto clientum celeriter et feliciter conficeret. Mira inprimis in examinandis rebus controuersis ILLVM commendabat adcuratio et prouidentia; quippe nihil suscipere consueuerat, nisi quod summa cura examinasset. Quidquid statuendum esset in caussis arduis et dubis, diu multumque voluebat animo, et impedimenta quaeuis circumspiciebat: perspicientiam autem veri non ab arte mutuabat, sed a rebus ipsis accipiebat.

Si